

Елиминиране на нискочестотни смущения в ЕКГ сигнали с използване на сплайн функции

Войслав В. Луканов, Илцион Б. Стамболиев – ТУ, София

1. Въведение

Снемането на електрокардиографския сигнал винаги е съпроводено с определени смущения. Нискочестотните смущения, изразяващи се в дрейф на нулевата линия и предизвикани от изменения на електрохимичния потенциал на системата електрод-кожа затрудняват в голяма степен автоматичния анализ на електрокардиограмата.

Проучването на литературата показва, че са известни три основни способа за филтрация [1] на нискочестотните смущения:

- филтрация на базата на рекурсивно и нерекурсивно пълзящо сумиране;
- филтрация на основа на базиони разложения на сигнала;
- логическа филтрация, базираща се на определени евристични правила и изводи.

Използването на първите два метода е затруднено от факта, че честотният спектър на смущенията съвпада с определящи морфологичните особености на Р, Т вълната и ST сегмента компоненти [2,3]. Проблем е и появата на изкривявания в зоната на ST сегмента, дължащи се на реакцията на филтъра на QRS комплекса. По тази причина по въпроса за долната гранична честота на филтрите няма единно мнение (0.01-0.7 Hz), независимо от подробните анализи прибедени в редица работи [4,5].

Сравнително голямо приложение за отстраняване на нискочестотен дрейф са намерили различните логически филтри. Основната идея се състои в намиране чрез интерполация на смущението и последващо изваждане от оригиналния сигнал. "Опорните" точки се търсят в областите с нулева електрическа активност – най-често PQ интервала [6]. Като основа може да се приеме алгоритъма предложен от Meyer и Keiser [7], които изследват апроксимацията на нулевата линия с кубичен сплайн.

Експерименталното изследване от авторите на методите за филтрация на нискочестотни смущения показва, че:

а) при работа в квазиреално време директните методи за филтрация с рекурсивни и нерекурсивни филтри не са най-подходящи поради припокриване на честотните ленти на смущението и диагностично ценни вълни в ЕКГ;

б) влиянието върху ST сегмента може да се намали чрез филтър с подобрена фазова характеристика;

в) логическите алгоритми, представени от интерполационните техники, при правилна употреба могат да доведат до много добри резултати;

г) повишаване на степента на интерполация полином и подобряване на избора на базови точки е пътят за повишаване на качеството на логическите алгоритми;

д) по намалящо подобрене на методите може да се търси в комбиниране на възможностите на логическите методи с класическото филтриране.

2. Разработка на алгоритъм за елиминиране на нискочестотни смущения.

Предложеният алгоритъм се базира на интерполационна техника с използването на кубичен изглаждащ сплайн. Избран е този математически апарат, който дава възможност за комбиниране на логическите методи с класическа филтрация и едновременно с това позволява ефективно да се управлява процеса на обработка, чрез въвеждане на емпирична информация за сигнала.

Интерполационният сплайн [8] се дефинира при зададен отрязък $[a, b]$, в който е зададена мрежата от точки:

$$a = x_1 < x_2 < x_3 < \dots < x_n = b$$

във възлите на които са известни значенията на сигнала $z_1, z_2, z_3, \dots, z_n$. От класа функции $W[a, b]$, за всяка от които е изпълнено условието:

$$\int_a^b [f''(x)]^2 dx < \infty$$

се избира тази за която:

$$S(x_i) = z_i$$

и

$$\int_b^a [S''(x)]^2 dx = \min$$

За изпълнението на това условие $S(x)$ е достатъчно да бъде полином от трета степен и представлява уравнението на линия минаваща през възлите (x, z) и притежаваща максимална гладкост.

В редица случаи обаче е възможно сплайнът да не минава точно през възлите и да има по-голяма гладкост - т.н. изглаждащ сплайн. Неговото намиране е свързано с минимизирането на функционала:

$$J(f) = \int_b^a [f''(x)]^2 dx + \sum_{i=0}^N p_i^{-1} (f_i - z_i)^2$$

при зададено p_i . Явно е, че с намаляване на p_i функцията минимизираща $J(f)$ минава по-близо до z_i , т.е. сплайнът се превръща в интерполиращ.

Изглаждащият сплайн притежава филтриращи свойства, зависещи от параметъра p_i . Честотните характеристики на изглаждащ сплайн, за различни стойности на p , снети експериментално, са показани на фиг. 1.

Едновременно с възможността за управление на честотната характеристика е възможно и "фиксиране" на определени точки, чрез полагане на $p_i = 0$. По този начин в определен интервал сплайнът е филтриращ, а в друг - интерполиращ. Ефективността на тази идея е илюстрирана на фиг. 2 на която е показано филтриране на синусоиден сигнал при две различни стойности на p и една фиксирана точка. Това съчетаване на възможности позволява да се приложат ефективно изводи (б), (г) и (д) от въвеждението.

Предложеният метод за елиминиране на смуценията се базира на управление на честотната характеристика от кривината на сигнала в определен интервал. Той се изпълнява по следния алгоритъм:

- входният сигнал се подлага на цифрово филтриране с горна гранична честота около 15 Hz. (нерекурсивно пълзящо сумиране по 10 точки за сигнал с честота на дискретизация 250 Hz.).

- построява се редуциран масив, в който възлите за интерполация се избират със стъпка 20 или 40 msec.

- изчислява се масива p_i по формулата:

$$p_i = c_1 + c_2 \int_{x_i - T/2}^{x_i + T/2} [zr''(x)]^2 dx,$$

където:

c_1, c_2 - константи, зависещи от честотата на дискретизация

$zr(x)$ - редуциран масив от данни

T - интервал на интегриране, оптимално около 100-180 msec. за ЕКГ сигнали.

Много добри резултати се получават и при намиране на p_i по формулата:

$$p_i = c_1 + c_2 \int_{x_i - T/2}^{x_i + T/2} [z'(x)]^2 dx$$

- ако са разпознати точки където в сигнала присъствуват само смущения (липса на електрическа активност на сърцето), те се фиксират с $p_i = 0$. Такива могат да бъдат P-Q интервала, точки след T вълната и др.

- построява се изглаждащ сплайн по така получените входни данни; интерполацията за изходния сигнал се прави със стъпка, равна на периода на дискретизация.

- така полученият масив от данни се изважда от входния.

Получената разлика е свободния от смущения сигнал.

Предложеният алгоритъм е реализиран и настроен с използването на Microsoft C и CodeView. Вариант на програмата е транслиран с INTRON-C кроскомпилятор за микропроцесор HD6303, като е използвана изцяло целочислена аритметика. Времето за обработка на масив от 1024 байта е около 4 секунди.

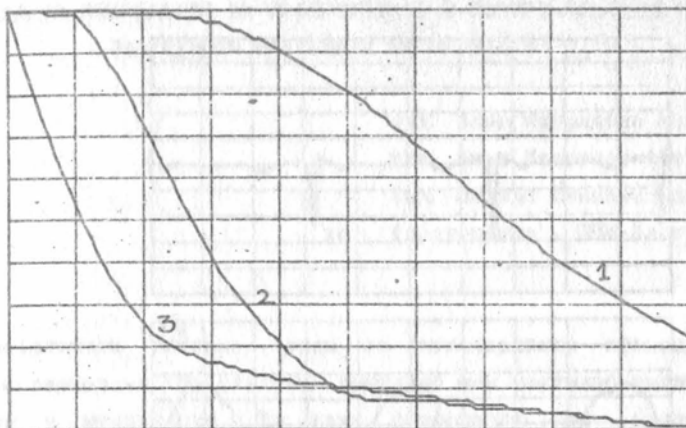
3. Резултати

Работата на алгоритъма е илюстрирана на фиг.3 върху реален сигнал, изкуствено зашумен със синусоида с честота 1 Hz, т.е. попадаща в спектъра на полезния сигнал. Не е въвеждана информация за P-Q интервала. Вижда се пълното възстановяване на нулевата линия при минимални геометрични изкривявания в зоната на ST сегмента.

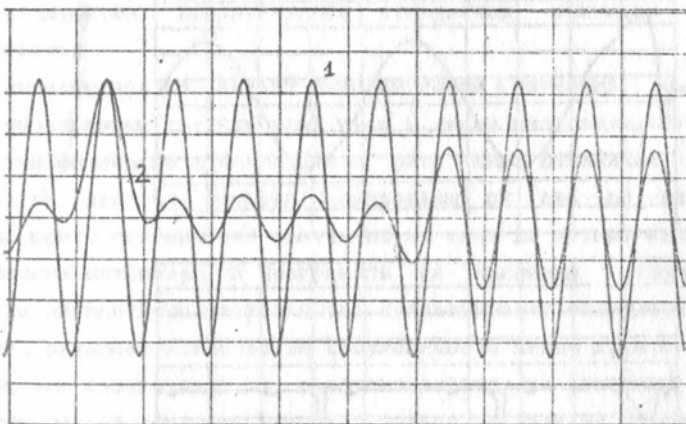
С описания алгоритъм са обработвани и други сигнали - реоплетизмографски, сфигмографски и др. Благодарение на възможността да се управлява работата му в зависимост от характера на сигнала и да се въвеждат емпирични знания за самия сигнал в една чисто цифрова процедура алгоритъма дава възможност за подобряване на предварителната обработката, а от там и за подобряване на качеството на медицинските системи.

Литература:

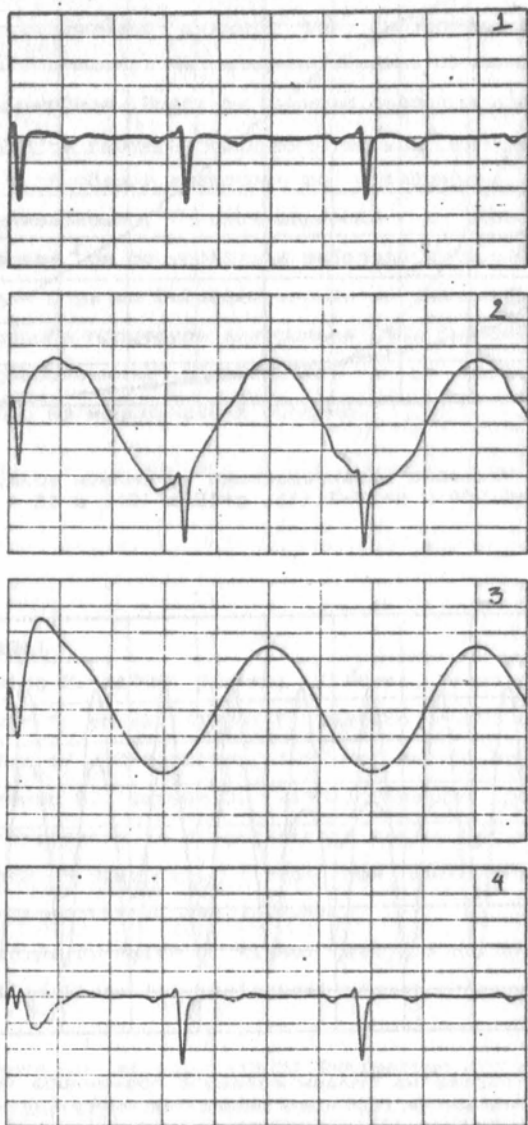
- [1] Hamming R. (1988) Digital filters. Prentice-Hall, London
- [2] Thakor N. et al. (1984) Estimation of QRS complex power spectra for design of a QRS filter. IEEE Vol.BME-31, No.11
- [3] Sdorenko G. Lazyuk D. (1981) Spectral characteristics of the electrocardiogram as diagnostic criterium. Adv. Cardiol, Vol.28.
- [4] Banta R.H. et al. (1985) New cardiograph family with ECG analysis capability. H&P J., Sept.
- [5] Principe J. Smith J. (1986) Design and implementation of linear phase FIR filters for biological signal processing. IEEE, Vol BME-33, No.6
- [6] McManus C. et al. (1985) Estimation and removal of baseline drift in the ECG. Comp.Biom.Res. Vol.18, No.1
- [7] Mayer C. Keiser H. (1977) Electrocardiogram baseline noise estimation and removal using cubic splines and space computation techniques. Comp. Biom. Res., 10
- [8] Василевский В. (1983) Слайн-функций. Новосибирск, "Наука"

фиг.1 Честотни характеристики на сплайн филтър
за $h=0.004$ и $p=1E-7$ (1), $p=1E-6$ (2), $p=1E-4$ (3)

фиг.2 Работа на сплайн филтър с променлива честотна
характеристика при една фиксирана точка.
Входен сигнал (1), изходен сигнал (2).

фиг. 2 Работа на алгоритъма за елиминирание на
 нискочестотни смущения. Входен сигнал (1),
 зашумен сигнал (2), интерполирано смущение (3),
 изходен сигнал (4).